

AdRem

Nummer 3

Maart 2021

"Succulenta"

Afdeling "De Achterhoek"

Opgericht september 1975

Verenigingsavonden:

Iedere tweede donderdagavond van de maand in "**Kruidenhof te Mal-lum**" In Eibergen.
Aanvang 20 00 uur.

Contributie:

Lidmaatschap € 15,00 per jaar. Te voldoen op bankrekeningnummer IBAN NL09RABO0356715841 t.n.v. Cactusvereniging "De Achterhoek".

Naast de contributie voor de afde-ling, moet er ook nog € 27,00 con-tributie aan de landelijke vereniging "**Succulenta**" betaald worden.

Redactie:

Henk Viscaal.

Informatie:

Voor informatie over de vereniging kunt u op de hiernaast staande adressen terecht, of op de vereni-gingsavonden zoals hierboven vermeld staat.

Bestuursleden:

Voorzitter:

H.W. Viscaal,
Brinklaan 31,
7261 JH Ruurlo.
0573 452005

Secretaresse:

A. Heijnen,
Kuipersweg 9,
7107 BC Winterswijk.
0543 564314

Penningmeester:

D. Hoogstraten,
Rozenkamp 8,
7151 VN Eibergen.
0545 472778

Leden:

T. Welman,
Julianastraat 17,
7161 CP Neede.
0545 295813

J. Hardiek,
M. Krusemanstraat 122,
7513 HM Enschede.
053 4301499

AdRem

JAARGANG 41 NO 3 MAART 2021

WAT ER WEER ALLEMAAL AAN DE HAND WAS

Onze AdRem is wat later dan anders maar toch nog binnen een redelijke termijn. Het zat niet echt mee dit keer.

Het overlijden van Ludwig heeft, aangezien ik contactpersoon was, flink wat tijd gekost. Dit gaf echter wel een goed gevoel omdat je voor een van je beste vrienden dit werk mocht verrichten.

Verderop meer over Ludwig in zijn 'In Memoriam'.

Uit de Zaadlijst van de Kuas heb ik aardig wat zaden besteld en ook bij Succulenta. Schril contrast was dat ik van de Kuas de zaden met een week in huis had en dat ik op de zaden van Succulenta meer dan een maand heb moeten wachten. Na een briefje mijnerzijds binnen een paar dagen een antwoord gekregen. Hierop geantwoord met "Dit is het meest nietszeggende bericht dat ik sinds jaren heb ontvangen". En toen waren de zaden er wel ineens met een week.

Van de Duitse zaden is inmiddels al meer dan de helft opgekomen. Ik wil jullie dan ook aanraden ga nu toch ook eens zaaien. Het is een leuke bezigheid en het iedere keer weer wonderbaarlijk hoe uit die kleine zaadjes zoiets moois kan groeien. Zelfs gezaaid met de wetenschap dat de kas nu al te klein is. Misschien weer eens een beurs bezoeken en anders zijn er altijd wel mensen die een leuk plantje weten te waarderen en in de verloting kunnen de plantjes dan de kas ook nog een beetje spekken.

Was ik vroeger erg geïnteresseerd in Mexicanen, het grootste gedeelte van de bestelde zaden is van Zuid-Amerikaanse herkomst.

Om de eventuele plantjes te herbergen had ik aan een tunnelkas op ons volkstuinencomplex gedacht. Helaas de kas bleek 10 cm te hoog en dit feest ging dus niet door. Nu maar naar andere oplossingen gezocht en staan er inmiddels een drietal broeibakken op ons balkon. Nu is het nare van deze oplossing waarschijnlijk dat deze ruimte binnen de kortste keren al weer te klein is.

Positief hierbij is dat Ellie fijn heeft meegedacht om deze oplossing te vinden.

PLANT VAN DE MAAND

GYMNOCALYCIUM BERCHTII

Deze plant als erbetoon aan mijn mederedacteur en vriend Ludwig Bercht. Je zult toch maar cactusliefhebber zijn en dan zal er een plant naar je genoemd worden. Deze eer viel Ludwig te beurt. In 1989 werd de plant door Ludwig gevonden bij Los Chanares in de provincie San Luis in Argentinië. In 1997 werd de plant beschreven door Neuhuber en naar de man die hem gevonden had, Ludwig dus, genoemd.

Waarom zo'n lange tijd tussen vinden en beschrijven? Een plant moet eerst een

tijd in een kas groeien, bloeien en dan kiemkrachtig zaad geven. Dit om uit te sluiten dat het hier om een echte soort gaat en niet om de een of andere hybride. Er wordt dan vooral gekeken naar de zaadkenmerken en tegenwoordig ook naar het DNA van de planten. Dit om te voorkomen dat eenzelfde plant meerdere keren beschreven wordt.

Bij een eventuele reis naar Argentinië wil ik deze vindplaats beslist bezoeken om te zien of ik de plant ook kan vinden.

De foto boven aan de pagina is mijn eigen plant uit de verzameling, terwijl de andere plant door Volker Schädlich is op gestuurd om in Succulenta bij het 'In Memoriam' gebruikt te worden. Dit is een natuuroopname op de vindplaats.

Wanneer we naar de bloem op de foto kijken kun je zien dat er op zo'n kleine plant een behoorlijk grote bloemstaat.

Mijn exemplaar staat op een hoge pot omdat de plant een dikke penwortel ontwikkelt waarbij het plantenlichaam zelf zeer langzaam groeit. Het lichaam wordt tot 2 cm hoog en een 6 cm Ø. De kleur is van grijs-bruin tot zwart-bruin. De relatief grote bloemen worden tot 7 cm lengte en 5 cm Ø en zijn tot rose. Er zijn 7-9 ribben die vrij vlak zijn. De 3-5 doorns liggen tegen het plantenlichaam. Deze plant zal in mijn kas iedere keer weer de warme herinnering oproepen aan een dierbare vriend.

H.V.

FOTOGALERIJ

Cylindropuntia krainziana

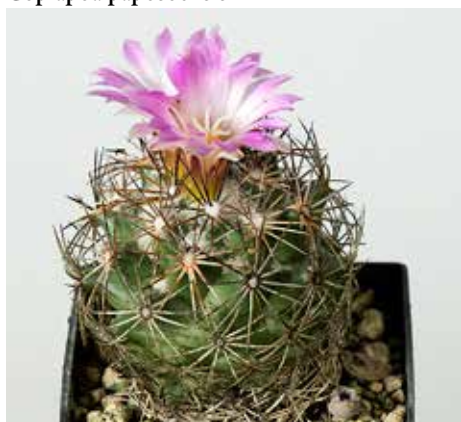
Cylindropuntia laui

Cylindropuntia paposoensis

Cylindropuntia scopulina

Coryphantha pseudoechinus

Cylindropuntia clavarioides

EEN DAGJE ARGENTINIË

20 NOVEMBER TAFI DE VALLE - MONTEROS

We nemen hartelijk afscheid van onze toch wel bijzondere gastvrouwen, een heel verschil met Emilia. We maken eerst een ronde via El Mollar om dan aan de tocht naar Monteros te aanvaarden.

De weg die we gekozen is onverhard maar heel goed te rijden. Links en rechts zijn woningen te bewonderen van wel bijzonder moderne architectuur. Al snel komen we in een heuvelachtig landschap dat wel heel erg groen is. Wanneer we een rood bloeiende tephrocactus zien moet er natuurlijk gefotografeerd worden. Ook vinden we een exemplaar van *Soehrensia bruchii*, Langs de kant van de weg bromelia-achtigen met een helaas uitgebloeide bloeiaar. De weg loopt via een brug dwars door een meer.

We komen dan op de weg naar Monteros. Lekker groen en vooral oerwoudplanten alhoewel er ook schitterende varens staan. Het beekje dat langs de weg kabbelt is niet te weerstaan en binnen de kortste keren staan we aan de oever. Een goede keus want we zien hier volop vlinders die komen drinken. Ook hier weer volop foto's en dan verder. De weg slingert zich door een dicht begroeid woud.

We stoppen weer bij een punt waar we fuchsia's langs de weg in bloei zien staan. Gerrit en ik gaan een pad in. Het is er vochtig benauwd en erg warm. Terug bij de straat wacht ik tot een vliedertje het behaagt om zijn vleugels open te doen zodat ik die prachtige blauwe stippen kan fotograferen.

Ook van deze schitterende plek moeten we weer afscheid nemen. In een bocht in de weg herken ik ineens een verkooppunt van prullaria. Alles is er op de toerist afgestemd. Gelukkig kun je er ook wat drinken en ons middagmaal bestaat uit een baal chips. Kijken langs de stalletjes is leuk maar ik kan niet hebberig worden van de artikelen. Verder dan maar weer. We rijden dan langs een beeld van een indiaan. Een beeld dat er 10 jaar geleden ook al stond. Bij een volgend beekje wordt weer gestopt en we kijken of hier nog interessante dingen te vinden zijn.

Het is inmiddels boven de 30 °C wanneer we in Monteros aankomen. We nemen onze intrek in Hotel Congreso. Dit is wel een bijzondere dag geweest. We hebben weinig cactussen gezien, maar iedereen is tevreden over als die fraaie landschappen en andere planten die we deze dag gezien hebben.

H.V.

PUZZEL

1		2	3		4	5	6	7		8		9	10	11
		12		13		14			15			16		
17	18		19		20		21				22		23	
24		25			26	27		28				29		
	30			31			32		33				34	
35				36				37		38				
		39	40		41								42	
43	44		45	46		47				48		49		
	50	51			52		53		54		55		56	
57				58		59				60		61		62
63			64		65				66		67		68	
		69		70		71		72		73		74		
75	76		77		78		79		80		81		82	
83		84		85		86				87		88		
97						90				91				

HORIZONTAAL

1 deel van een geweer, 4 mep, 8 rangtelwoord, 12 snijwerktuig, 14 achterblijfsel, 16 familielid, 17 deel van de bijbel, 19 deel van een boom, 21 Russische munt, 23 actinium, 24 plaats in Brabant, 26 Frans lidwoord, 28 anti, 30 tijdvak, 33 plaats in de Verenigde Staten, 35 Noorse godheid, 36 bleekgeel, 38 muziekinstrument, 39 soort onderwijs, 41 steen, 42 water in Friesland, 43 persoonlijk voornaamwoord, 45 lidwoord, 47 tijdvak, 48 poos, 50 vissoort, 53 vervoersmaatschappij, 55 sporenplant, 57 via, 58 breek-

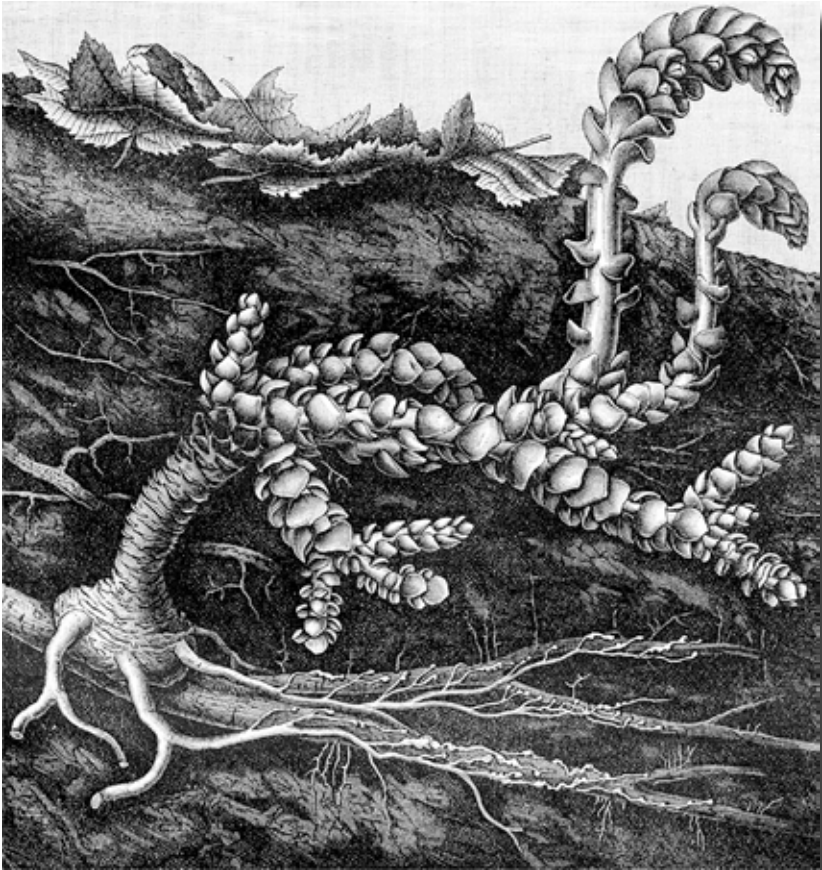
VERTICAAL

1 futloos, 2 voorzetsel, 3 doopvader, 5 briefaanhef, 6 periodieke keuring, 7 deel van een tafel, 9 ambtshalve, 10 plaats in België, 11 voetbalterm, 13 Franse nv., 15 olieproducerende landen, 18 schuin toelopend, 20 kip, 22 refrein, 25 part, 27 iemand van adel, 29 zelfkant, 31 in geval, 32 rijzen en dalen van de aardkorst, 34 rivier in Schotland, 35 bergweide, 37 oneerlijk voordeel, 40 loflied, 44 metaal, 46 telwoord, 49 afsluitmiddel, 51 hoogachten, 52 open plek in een bos, 54 naaldboom, 56 baardje, 57 opscheppen,

baar, 61 medicament, 63 rivier in Rusland, 65 vlaktemaat, 66 drinkgerei, 68 vogel, 69 troefkaart, 71 plaats in Overijssel, 73 kledingstuk, 75 uitroep, 77 vervoermiddel, 79 telwoord, 81 Europese hoofdstad, 83 plaats op de Veluwe, 85 belastingbedrag, 88 dom mens, 89 telwoord, 90 hoofddekseel, 91 woonplaats

59 vogel, 60 verbindingsstuk, 62 beddengoed, 64 waterdoorlatend, 67 duw, 70 weg met bomen, 72 verharde huid, 74 groep zangers, 76 loflied, 78 rondhout, 80 bijwoord, 82 honingdrank, 84 landbouwwerktuig, 86 symbool voor neptunium, 87 bevel

Onder de inzenders van de goede oplossing van de puzzel wordt een plantje verlost.

Schubwortel

TWEE HOBBY'S GEMAKKELIJK TE COMBINEREN

We zitten nog steeds in rare tijden maar Adrem gaat door op een afstand vandaar ook deze maand weer drie mooie planten van de Nederlandse flora.

Als eerste de bleke schubwortel (*Lathraea squamaria*) uit de bremraapfamilie (*Orobanchaceae*). Een plant die op de Nederlandse rode lijst als zeer zeldzaam genoteerd staat, maar wel stabiel is.

De plant parasiteert op bomen en struiken, vooral de hazelaar en de iep. De waardplant ondervindt weinig hinder hiervan omdat na de bloei de plant bovengronds afsterft. De witachtige wortelstok is bedekt met schubachtige bladeren waarin putjes zitten. In deze putjes zitten harde haren, die bij aanraking van een insect als een val werken. Vervolgens wordt het insect gedood en verteerd. Deze bladeren zitten net onder de grond. De roze-witte bloemen verschijnen van maart tot in mei. De plant wordt maximaal 30 cm hoog. De plant komt voor op vochtige beschaduwde voedselrijke plaatsen. Vooral in kalkrijke bossen. *Lathraea* komt van het Griekse *lathraios* wat heimelijk betekent, wat duidt op zijn verborgen groeiplaatsen tussen struiken en bomen. *Squamaria* komt van *squama* wat bladeren betekent.

De tweede plant is de bokkenorchis (*Himantoglossum hircinum*) uit de familie van de orchideeën (*Orchidaceae*). De status op de Nederlandse rode lijst is hetzelfde als de voorgaande plant namelijk zeer zeldzaam maar wel stabiel. Deze inheemse orchidee kan wel 80 cm hoog worden. De plant komt voor op

matig droge kalkrijke grond zoals in de duinen.
De plant bloeit van mei tot tot juli. De bloemen verspreiden een bokkengeur vandaar de naam bokkenorchis. De naam himantoglossum is afgeleid van het oud-Griekse himas (riem) en glossum (tong). Hircinum komt van het Latijnse hircus (Geitebok).

De derde plant is de brede dovenetel (*Lamium confertum*) Uit de familie van de lipbloemigen (*Lamiaceae*) . Een 1 jarige plantje die als zeldzaam te boek staat. Het plantje heeft lichtpaarse bloemen zij verschijnen van maart tot in oktober. Hij komt voor op open, vochtige, zeer voedselrijke grond. Vroeger werd gedacht dat het een kruising was tussen de paarse dovenetel en hoenderbeet. In Nederland komt hij vooral voor in het oosten van Noord-Brabant. Lamium komt van het Griekse lamos wat gat betekent of van het Griekse laimos wat keel betekent. Helaas heb ik niet kunnen vinden wat confertum betekent.

Dit was het en ik zeg: “Tot de volgende Adrem”.

Jur

IRIS RETICULATA

Het blad van Iris 'Pauline'

Een aantal jaren staan in de rotstuin 3 verschillende cultivars uit de reticulata groep. *Iris reticulata* 'Pauline' is de eerste die in bloei komt, soms al eind januari, maar meestal in de tweede week van februari. *I. reticulata* 'Harmony' en *I. reticulata* 'Katharine Hodgkin' volgen al snel. Elk jaar worden foto's gemaakt van deze planten en dan merk je dat zij alleen in het eerste jaar na aanplant later in bloei komen. Eenmaal goed aan de groei is vooral 'Pauline' een sterke plant. Bij 'Katharine Hodgkin' kwamen een aantal na de eerste bloei het jaar daarop niet terug, maar ook bij 'Harmony' gebeurde dit. De laatste twee zijn als bollen gekocht in het najaar. 'Pauline' is bloeiend in pot aangeschaft misschien is dat van invloed maar ook de standplaats kan de oorzaak zijn dat de een het beter

Iris reticulata 'Pauline'

Iris reticulata 'Harmony'.jpg

doet dan de ander. Het zijn prachtige planten vooral omdat zo vroeg in het jaar bloeien. De bloemen die een paar weken bloeien hebben geen problemen met regen, kou of sneeuw en sluiten niet. *Iris reticulata* wordt 15 cm hoog, de bloemen verschijnen voor het blad. Tijdens de bloei ontwikkelt zich het ronde stevige blad, dat na de bloei rechtop blijft staan en het stoort niet zoals bij crocussen en andere kleine bolgewas-

sen. Tegen de zomer gaat ze in rust en is er niets meer van de plant te zien. Dit is ook het moment dat de standplaats belangrijk is, de bodem moet goed doorlaatbaar zijn en niet te lang vochtig blijven in de zomer, maar in het najaar en winter vragen ze een vochtige doorlaatbare bodem. De bollen zijn tussen 6 en 10 cm diep gepoot. Bij mij staat 'Pauline' onder 2 bladverliezende bomen in een verzonken stuk van de rotstuin en krijgt het gehele jaar niet al te veel zon.

Iris reticulata 'Katharine Hodgkin'

'Katharine Hodgkin' die op een ongunstige plaats stond die in natte zomer's te lang nat bleef is ook naar dit stuk verplaatst en doet het daar beter. 'Harmony' staat op de warmste plek in de rotstuin en heeft het daar volgens mij wel naar de zin want ze staat fantastisch te bloeien met veel bloemen.

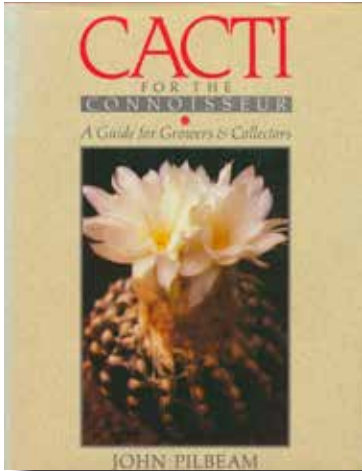
Trudy

MET EEN BOEKJE IN EEN HOEKJE

Maar weer eens een ouwetje uit de kast gepakt. Dit geldt trouwens ook voor de auteur. Een oude bekende die al heel wat titels van boeken op zijn naam heeft

Het boek 'Cacti for the connoisseur' dateert uit 1987. En dan te bedenken dat de schrijver ieder jaar dat hij op de ELK kwam weer een nieuwe titel aan zijn gehele oeuvre had toegevoegd.

Na een verantwoording voor het boek krijgen we een lijst van kleurenafbeeldingen met hun paginanummer. Deze lijst is alfabetisch en geeft de geslachten die in dit boek behandeld zullen worden. De inleiding is een beschrijving van hoe het boek tot stand gekomen is. Het eerste hoofdstuk behandelt de ons bekende onderwerpen van gieten, potten, potgrond schaduw, temperatuur, vermeerdering door stekken en enten. In zo'n geheel kan natuurlijk de ziektes en ongedierte niet ontbreken en hier wordt dan ook zij het summier aandacht besteed.

Bij de indeling van de planten is duidelijk te zien dat hij de indeling van Backeberg nog hanteert.

Het voorkomen van de planten krijgt even aandacht, evenals de planten die een verzamelnummer hebben.

De schrijver vervolgt dan met de behandeling van de afzonderlijke geslachten en hun bijzonderheden. Hierbij wordt eerst het geslacht behandeld, waarna een aantal soorten dat in dit geslacht bestaat wordt genoemd. Hierna worden een aantal aanbevolensoorten genoemd en daarna de keuze van de schrijver.

De meeste foto's bij deze beschrijvingen zijn zwart-wit. Zo af en toe is er een heel katern met kleurenafbeeldingen.

Bij de beschrijving komen ook de namen die niet meer geldig zijn en hoe die planten nu genoemd moeten worden.

Achter in het boek krijgen we een glossary (verklaring van de namen). Deze is ook voor andere boeken zeer bruikbaar omdat we de herkomst van de namen kunnen herleiden.

Tot slot een bibliografie van geraadpleegde boeken en tijdschriften die meegeholpen hebben om dit boek tot stand te brengen.

Altijd weer interessant om dit boek weer eens in te kijken om te zien wat er allemaal veranderd is sinds het verschijnen van het boek.

H.V.

IN MEMORIAM. . . LUDWIG BERCHT

LUDWIG BERCHT 1945 - 2021

Op 2 maart 2021 bereikte mij het droeve bericht dat Ludwig Bercht was overleden. We zullen ons Ludwig allemaal herinneren al de spreker die op duidelijke wijze lezingen hield die gelardeerd waren met humor. Ook waren de lezingen van een niveau dat iedereen er wat aan had. Gezelligheid voerde de boventoon en iedereen genoot van de prachtige plaatjes die hij vertoonde. Vanaf 2009 hadden Ludwig en ik een samenwerking als hoofdredacteurs van Succulenta. Samen met Riet vormden we een hechte club die tweemaandelijks zowel het invoeren van de correcties als het samenstellen van het nieuwe tijdschrift. Dit waren altijd twee erg gezellige dagen.

Ludwig sloot zich in 1973 bij de afdeling Utrecht aan en werd op 1 januari 1975 lid van de landelijke vereniging. Binnen de landelijke vereniging heeft hij diverse functies vervuld. Zo is hij van 1979-1984 secretaris

geweest, van 1984-1990 hoofdredacteur, van 1994-1995 nogmaals hoofdredacteur en dan weer van 2009- 2021.

Daarnaast is Ludwig nog van 1980-1983 voorzitter van de afdeling Utrecht geweest. Ook heeft hij aan erg veel werkgroepen deel genomen. De waardering voor zijn inzet van de landelijke vereniging resulteerde in 1994 tot het hem benoemen tot lid van verdienste en in 2018 kreeg hij de hoogste onderscheiding binnen Succulenta, nl. erelid.

Zijn grootste passie waren de Zuid-Amerikaanse cactussen met een voorkeur voor het geslacht *Gymnocalycium*. Hij heeft dan ook meerdere reizen naar dit werelddeel ondernomen. Deze reizen heeft hij in diverse artikelen beschreven.

Hij was lid van diverse verenigingen die zich vooral bezig hielden met de Zuid-Amerikaanse cactussen en met veel van de leden heeft hij reizen ondernomen naar dit werelddeel.

In Ludwig verlies ik een goede vriend en ik wens Monique erg veel sterkte in het dragen van dit verlies.

H.V.

AGENDA

Ons geduld wordt wel erg lang op de proef gesteld, maar het is niet anders.

Theo heeft aan Diddy de naam van een plant gevraagd. Ik heb hem aangeboden om bij mij thuis te komen snuffelen in mijn boekenkast. Misschien vindt hij wat hij zoekt.

Mochten jullie wat willen weten, stel dan gewoon de vraag.

Jaarprogramma 2021

14 Januari	Vervalt!
11 Februari	Vervalt!
11 Maart	Vervalt?
8 April	Vervalt?
Mei	Lenteweekend?
13 Mei	Vervalt?
Eind Mei	Reisje?
10 Juni	Tuinbezoek.
8 Juli	Tuinbezoek.
1 Augustus	Vakantie.
9 September	Gert Ubink lezing?
14 Oktober	Ruilavond?
11 November	Verzorgd door eigen leden?
9 December	Praat / Spel ? Fotoavond?

DIT KAN ALLEMAAL NOG VERANDEREN

OPEN DAG

ZATERDAG 2 APRIL 2022

Mijnsherenweg 20
1433 AS Kudelstaart

Tel. 0297 326880
Fax. 0297 343089

Inhoud

Plant van de maand	34
Fotogalerij	35
Een dagje Argentinië	36
Puzzel	40
Twee hobby's gemakkelijk te combineren	42
Steengoed	44
Met een boekje in een hoekje	46
In memoriam. . . Ludwig Bercht	47
Agenda	48